Vindkraftsanläggning Näsudden Öst

Fortsatt samråd enligt 6 kap. 30 § miljöbalken

Vattenfall Vindkraft Sverige AB

2019-10-22

VATTENFALL

Vindkraftsanläggning Näsudden Öst

Fortsatt samråd enligt 6 kap. 30 § miljöbalken

Vattenfall Vindkraft AB (Vattenfall) planerar för att genomföra den sista och avslutande delen av moderniseringen av vindkraftsanläggningarna på Näsudden, genom att ansöka om tillstånd för uppförande av 8 nya vindkraftverk vilka ska ersätta de 19 befintliga vindkraftverken. Alla vindkraftverk som byggdes på Näsuddens västra sida under 1980- och 90-talet har sedan 2009 och framåt ersatts med nya, större och effektivare vindkraftverk.

Samråd om det aktuella projektet har tidigare skett 2014 och 2016 vilket har lett fram till nu föreliggande förslag. Projektet drevs tidigare gemensamt av Näsvind AB och Vattenfall men hela projektet har nu övertagits av Vattenfall. Detta innebär att den planerade nya vindkraftsanläggningen kommer drivas av en verksamhetsutövare istället för två.

Vattenfall vill med detta brev informera ägare till fastigheter belägna i närområdet till vindkraftsanläggningen och som kan antas bli särskilt berörda av vindkraftsanläggningen om projektets status samt erbjuda en möjlighet att lämna synpunkter inför inlämnade av tillståndsansökan. Brevet har skickats till ägare till fastigheter belägna inom tre kilometer från närmaste vindkraftsverksposition, se samrådsområdet i Figur 1. Vattenfall kommer annonsera i tidningarna Gotlands Tidningar och Gotlands Allehanda samt på anslagstavlan på biblioteket i Burgsvik och Vattenfalls kontor på Näsudden. Vattenfall kommer utöver brevutskicket till de fastigheter som är belägna i närheten av vindkraftsanläggningen även på nytt att samråda med Länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland samt med myndigheterna Försvarsmakten och Post- och telestyrelsen, med anledning av myndigheternas inställning till när samråd med dem måste förnyas. Detta är således en fortsättning på det samråd som inleddes 2014 och som kompletterades 2016.

Syftet med detta fortsatta samråd är att informera om projektets status och erbjuda en möjlighet att lämna synpunkter på projektet innan tillståndsansökan lämnas in.

Bakgrund och introduktion

De första vindkraftverken på Näsudden byggdes av Vattenfall i början av 1980-talet. Under de därpå följande decennierna byggde Vattenfall och andra aktörer ytterligare vindkraftverk och som mest fanns det 79 vindkraftverk på Näsudden. Sedan 2008 har en systematisk modernisering av vindkraftverken bedrivits genom vilken de gamla vindkraftverken ersatts av färre men större och effektivare vindkraftverk. I dag har 60 av de tidigare 79 vindkraftverken rivits och ersatts med 30 nya. Trots att moderniseringen innebar att antalet vindkraftverk halverades medförde den att elproduktionen ökade från 55 GWh (60 verk) till 240 GWh per år (30 verk). De 19 vindkraftverk som finns på den östra delen av Näsudden utgör den återstående delen av denna moderniserings-process. Vattenfall planerar därför att ersätta dessa 19 vindkraftverk med 8 nya större och betydligt effektivare vindkraftverk, se karta i Figur 1 på nästa sida och **Bilaga 1**. De nya verken kommer ha en maximal totalhöjd om 200 meter och förväntas producera ca 180 GWh koldioxidfri el per år. Det är fyra gånger så mycket som de befintliga 19 vindkraftverken producerar och utgör drygt en tredjedel av hela Gotlands, inklusive cementindustrins, elförbrukning.

Alternativet till att modernisera vindkraftsanläggningen är att de befintliga 19 vindkraftverken står kvar på obestämd tid (nollalternativet).

Tidigare samråd

Samrådsprocessen avseende moderniseringen av vindkraftsanläggningen på Näsudden Öst inleddes 2014. Ett förnyat samråd hölls 2016 då man utifrån samrådet 2014 beslutat att minska antalet vindkraftverk från 17 till 11. Detta antal har nu minskat ytterligare till åtta vindkraftverk baserat på bland annat de synpunkter som inkommit under samrådsprocessen.

Alla synpunkter som inkommit under de tre samrådstillfällena kommer att redovisas och bemötas i den samrådsredogörelse som utgör del av miljökonsekvensbeskrivningen och tillståndsansökan. Samrådsunderlaget från 2016 finns tillgängligt på projektets hemsida: **www.vattenfall.se/nasuddenostvind**.

Materialet ersatte till fullo det samrådsunderlag som distribuerades 2014.

På hemsidan finns också utredningar gällande fåglar, fladdermöss, naturvärden, kulturmiljö, synbarhetsanalyser och fotomontage publicerade. Detta samrådsunderlag med tillhörande utredningar gäller fortfarande med den skillnaden att antalet vindkraftverk nu minskat till åtta, vilket innebär en generellt sett minskad påverkan.

Enligt övergångsbestämmelserna avseende det nya 6 kap. i miljöbalken bedöms samråd som genomförts innan ikraftträdandet enligt den tidigare gällande MKB-förordningen och är således giltiga. Det nya samrådet bedöms enligt de nya reglerna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömnings-förordningen. Inget undersökningssamråd enligt det nya 6 kap. miljöbalken har genomförts (se 6 kap. 30 § tredje stycket).

Figur 1. Karta som visar projektområdet Näsudden Öst och ungefärliga positioner för de 8 nya vindkraftverk som planeras ersätta de 19 befintliga vindkraftverken. Den lila cirkeln visar det område inom vilket utskick till fastighetsägare skett. Projektområdets utbredning kommer att justeras i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

Förändringar jämfört med tidigare förslag

Vindkraftsanläggningens utformning har skett med beaktan av de synpunkter som inkommit under de tidigare samråden. I takt med att antalet vindkraftverk minskat från 17 till 11 och nu till 8 har även påverkan på de intressen som berörs minskat, samtidigt som produktionen har ökat. Nedan redogörs för den huvudsakliga förändring som minskningen av antalet vindkraftverk från 11 till 8 innebär. En utförlig redovisning av anläggningens omgivningspåverkan finns i samrådsunderlaget från 2016. En karta över vindkraftverkens positioner samt berörda intressen finns i Bilaga 1. Sammantaget innebär moderniseringen av vindkraftsanläggningen en minskad påverkad på bland annat fågellivet, människors hälsa till följd av buller och landskapsbilden jämfört med nuläget, i och med att antalet vindkraftverk minskar.

Markanspråk

För att minska påverkan på områdets naturvärden har de åtta vindkraftverken i möjligaste mån placerats på mark som redan är tagen i anspråk. Sex placeringar är belägna på samma platser som befintliga vindkraftverk och resterande två är belägna i nära anslutning till befintliga vindkraftverk och vägar. Detta innebär att behovet av att ta ny mark i anspråk är litet och att befintliga vägar och kabeldragningar nyttjas i sådan utsträckning att endast kortare sträckor om sammanlagt ca 100 meter ny väg- och kabeldragning behöver anläggas.

Fåglar

Redan under samrådet 2016 hade de utredningar och synpunkter som inkommit gällande påverkan på fåglar resulterat i att alla vindkraftverk närmare än 300 meter till strandlinjen togs bort. Detta då genomförda utredningar på Näsudden visat att kollisionsrisken mellan fåglar och vindkraftverk minskar avsevärt vid vindkraftverk som är placerade på ett avstånd om mer än 300 meter från strandlinjen. Avståndet från närmaste vindkraftverk till strandlinjen har i nu föreliggande förslag om åtta vindkraftverk ökat ytterligare och är nu minst 350 meter vilket medför att risken för att fåglar ska kollidera med ett vindkraftverk minskar avsevärt. Det ökade avståndet innebär också att risken för undanträngningspåverkan på fåglar som häckar på strandängarna inom Natura 2000-området Näsudden minskar jämfört med nuläget.

Natura 2000-området Näsudden

Avståndet till Natura 2000-området Näsudden, som omfattar området 100 meter från strandlinjen, har utökats i föreliggande förslag om åtta vindkraftverk, se karta i Bilaga 1. Avståndet till Natura 2000-området är nu minst ca 250 meter. Vindkraftsanläggningens påverkan på hydrologin i området kommer att utredas särskilt så att anläggningsarbeten kan

utformas så att naturvärdena inom Natura 2000-området inte påverkas negativt av vindkraftsanläggningen. Detta kommer att redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Natura 2000-området kommer inte att ingå i det slutliga ansökansområdet vilket kommer att beskrivas i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

Visuell påverkan

I och med att antalet vindkraftverk minskat från 11 till 8 minskar också vindkraftsanläggningens visuella påverkan på landskapet. I miljö-konsekvensbeskrivningen kommer uppdaterade fotomontage och synlighetsanalyser redovisas. Moderniseringen av vindkraftsanläggningen bedöms sammantaget innebär positiva effekter på landskapsbilden i och med att antalet vindkraftverk minskar och att de placeras i en i huvudsak samordnad struktur, i enlighet med Region Gotlands vindbruksplan.

Ljud

Den kontinuerliga tekniska utvecklingen av vindkraftverk innebär att dagens stora vindkraftverk ofta har lägre källjud (det ljud som vindkraft-verket ger upphov till) än mindre äldre vindkraftverk. Förbättringarna består dels av att det mekaniska ljudet från själva maskineriet minskat, dels att det aerodynamiska ljudet från vindkraft-verkens rotorblad minskat. Vindkraftsanläggningen kommer att utformas så det ljud anläggningen ger upphov till vid närliggande bostäder kommer att minska jämfört med nuläget. Nya ljudberäkningar, inkl. utbredning av lågfrekvent ljud, kommer genomföras och redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Produktion

Den tekniska utvecklingen av vindkraftverk går snabbt och nya vindkraftverksmodeller blir allt större, mer effektiva och producerar därmed mer el. De vindkraftverk som idag ger bäst produktion och därmed ekonomi har en allt större rotordiameter. För att kunna nyttja den bästa tekniken behöver vindkraftverken därför ha en högre totalhöjd än de vindkraftverk som de ska ersätta. Den moderniserade vindkraftsanläggningen med åtta vindkraftverk förväntas då kunna producera ca 180 GWh koldioxidfri el. I tabellen på nästa sida redovisas den planerade vindkraftsanläggningens förväntade produktion i jämförelse med de befintliga 19 vindkraftverken och tidigare föreslagna 11 vindkraftverken. Vindkraftverkens slutliga utformning fastställs dock av villkor i tillståndet och slutligen i samband med upphandlingen av vindkraftverken.

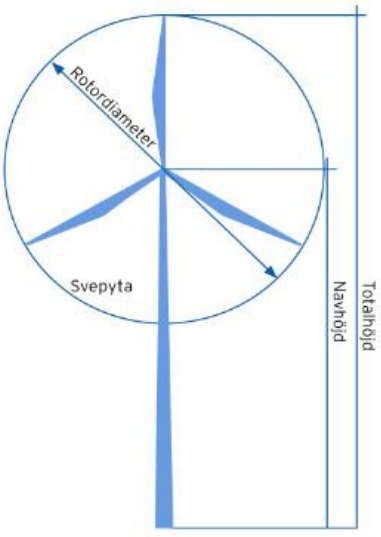

Anläggning	Antal vindkraftverk och effekt	Produktion	Merproduktion jämfört nuläge
Befintlig anläggning	19 x 0,95 MW	45 GWh	--
Aktuellt förslag	8 x 5,6 MW	180 GWh	130 GWh
~~**Tidigare förslag**~~	~~11 x 3,5 MW~~	~~150 GWh~~	~~105 GWh~~

Vissa uppgifter som krävs enligt 6 kap. miljöbalken och miljöbedömnings-förordningen

Den 1 januari 2018 ändrades lydelsen av 6 kap. miljöbalken och en ny miljöbedömningsförordning trädde i kraft. Bestämmelserna reglerar förfarandet kring samråd och miljökonsekvensbeskrivningar enligt miljöbalken och listar vilka uppgifter som ska finnas med i ett samrådsunderlag. Med anledning av dessa ändringar kompletterar Vattenfall den här samrådshandlingen med vissa uppgifter som inte fanns med i det tidigare samrådsunderlaget från 2016.

Enligt 6 kap. 30 § miljöbalken och 8 och 9 §§ miljöbedömningsförord-ningen ska samrådsunderlaget innehålla följande uppgifter, något Vattenfall kommenterar kort under varje punkt genom bl.a. hänvisningar till tidigare samrådsunderlag:

1. Verksamhetens eller åtgärdens utformning och omfattning

Se avsnitt 2 i samrådsunderlaget från 2016 tillsammans med ovanstående information kring antal vindkraftverk samt ungefärlig placering av dessa.

2. Rivningsarbeten

De 19 vindkraftverk som idag står inom ansökansområdet kommer att avvecklas. Vilka åtgärder som ska genomföras för att återställa området kommer att beslutas i samråd med tillsynsmyndigheten. Vindkraftverken kan monteras ned med hjälp av kranar. Det är idag vanligt att sådana vindkraftverk som monteras ned säljs och återanvänds. Om vindkraftverken inte ska återanvändas kan det bli aktuellt att ta ner genom andra metoder, till exempel kontrollerad sprängning.

Vid tidpunkten för demontering kommer det att avgöras om det är motiverat ur miljösynpunkt att hacka sönder och gräva upp fundamenten. Om så skulle ske åtgår stora energimängder. Det skulle också innebära ett stort transportbehov och dessutom kan den markvegetation med

eventuella naturvärden som kan ha etablerat sig på fundamenten behöva tas bort. Fundamenten kan istället jämnas vid eller under marknivå beroende på hur den framtida mark-användningen ska ske. De kvarvarande fundamentsdelarna täcks i så fall över, varefter markbearbetning sker för återetablering av vegetation.

3. Verksamhetens eller åtgärdens lokalisering

Se avsnitt 2 i samrådsunderlaget från 2016 tillsammans med ovanstående information kring antal vindkraftverk samt ungefärlig placering av vindkraftverk.

4. Miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade

Markanvändningen, naturresurserna och miljön i området beskrivs översiktligt i avsnitt 4 i samrådsunderlaget från 2016. Beskrivningarna kommer att fördjupas i miljökonsekvensbeskrivningen. Miljön i de områden som kommer att påverkas av vindkraftsanläggningen bedöms inte vara särskilt känslig. I och med att befintliga positioner och vägar till största del återanvänds och känsliga naturmiljöer undviks kommer naturmiljön påverkas i begränsad omfattning. Då antalet vindkraftverk minskas med mer än hälften från dagsläget kan det antas att vissa positiva effekter på naturmiljön kommer uppnås.

5. Vad i miljön som kan antas bli betydligt påverkat

Förutsedd påverkan på miljön redovisas i avsnitt 5 i samrådsunderlaget från 2016. Vattenfall bedömer att det i det här fallet främst är påverkan på landskapsbild och på människors hälsa på grund av buller som kan anses utgöra betydande miljöpåverkan. Samtidigt innebär minskningen av antalet vindkraftverk från 19 till 8 en minskad påverkan på bland annat fågellivet, ljudutbredning och landskapsbilden jämfört med dagens situation.

6. De betydande miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga

Förutsebara miljöeffekter beskrivs översiktligt i avsnitt 5 i samrådsunderlaget från 2016. Beskrivningarna kommer att fördjupas i miljökonsekvensbeskrivningen.

7. Åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga

Vattenfall kommer i ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen att redovisa omfattande åtgärder för att förebygga, hindra, motverka och avhjälpa negativa miljöeffekter. Inom ansökansområdet kommer områden med restriktioner definieras i syfte att förebygga negativa miljöeffekter. Vattenfall kommer bl.a. att åta sig att vidta följande åtgärder:

- Vid upphandling och detaljprojektering kommer det att säkerställas att ljudimmissionsnivån vid omkringliggande bostadshus är lägre än dagens nivå. När vindkraftsanläggningen tagits i drift kommer

ljudet att kontrolleras. Vindkraftsanläggningen kommer att vara utformad så att det är tekniskt möjligt att reglera ner ljudnivån på vindkraftverken.
- Verksamheten kommer att bedrivas så att faktisk exponering för rörliga skuggor vid kringliggande bostäder inte överskrider åtta timmar per år. Utrustning för skuggstyrning kommer att installeras på så många vindkraftverk som är nödvändigt för att skuggvillkoret ska kunna innehållas.

I detaljprojekteringen, innan byggstart, kommer en fältgenomgång av anläggningstekniker genomföras tillsammans med experter på naturvärden, hydrologi och kulturvärden. Fältgenomgången ska säkerställa att arbetena utförs i enlighet med villkoren i tillståndet (inklusive det så kallade allmänna villkoret) och att inga åtgärder vidtas i strid med bestämmelserna om generellt biotopskydd i 7 kap. miljöbalken, fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningen eller bestämmelserna som rör bl.a. fornlämningar enligt kulturmiljölagen. Hinderbelysningens ljusstyrka kommer att begränsas och regleras ner så långt det är möjligt inom ramarna för kraven i bland annat Transportstyrelsens föreskrifter.

8. Bedömning av om verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

Tillståndspliktiga vindkraftsanläggningar ska enligt miljöbedömningsförordningen alltid antas medföra betydande miljöpåverkan.

9. Allvarliga kemikalieolyckor

Verksamheten omfattas inte av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (den s.k. Sevesolagen).

Vad händer nu?

Vattenfall arbetar nu med att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som är det dokument som ska beskriva hur Vattenfall har för avsikt att bygga och driva den tilltänkta vindkraftsanläggningen samt vilken påverkan på berörda intressen som vindkraftsanläggningen medför. Miljökonsekvens-beskrivningen tillsammans med en tillståndsansökan beräknas kunna lämnas in till miljöprövningsdelegationen hos Länsstyrelsen i Stockholm under första kvartalet 2020.

Frågor eller synpunkter?

Alla synpunkter som inkommit under tidigare genomförda samråd kommer att redovisas och bemötas i den samrådsredogörelse som utgör den del av miljökonsekvensbeskrivningen och tillståndsansökan. Synpunkter som framförts tidigare under samrådsskedet behöver därmed inte framföras igen.

Den som önskar framföra synpunkter på projektet ombeds att skicka dessa per e-post till ida.friberg@poyry.com, eller per post till Ida Friberg, ÅF Pöyry, Miljö, Box 1551, 401 51 Göteborg, **senast den 17 november 2019**. Vänligen ange er fastighetsbeteckning.

Samrådsunderlaget från 2016 jämte bilagor finns i sin helhet att läsa eller ladda ner på projektets hemsida: **www.vattenfall.se/nasuddenostvind**

Om du önskar få samrådsunderlaget skickat med post eller e-post är du välkommen att kontakta Ida Friberg på tel. 070 211 73 81 eller på ovan nämnd e-post.

Frågor om projektet kan ställas till Anders Jansson på e-post anders.jansson3@vattenfall.com eller tel. 073 045 81 18.

Vänliga hälsningar

Anders Jansson

Vattenfall Vindkraft AB

Bilagor:

1. Karta med föreslagna vindkraftverkspositioner och berörda intressen